

Lastsäkringskonferens

2018-11-08

Mikael Bäckström
Kammaråklagare (spec)
010-562 65 08
mikael.backstrom@aklagare.se

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Koncentrerad handläggning

- Från 1 maj 2017 (undantag 1 juni för Stockholm och region Väst)
- Två trafikenheter; Östersund och Karlskrona
- En åklagare har anställts som projektledare tillika förundersökningsledare i ärendena
- Åklagaren har nationellt ansvar för ärendena
- Projekt under ca 1 år i full drift, sedan utvärdering

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Syfte

- i högre utsträckning lagföra arbetsgivarna/företagen istället för enbart de enskilda förarna
- enhetlig handläggning och lagföring av ärendena
- bättre nyttja den kompetens som idag redan finns hos personalen vid trafikmålsenheterna
- åstadkomma högre kvalitet och kontinuitet i åklagarens arbete, då en särskild åklagare anställts för handläggning av företagsbotsärenden inom yrkestrafiken
- m.m.

3

Vilka brott?

- I straffskalan ingår böter (inte penningböter) eller fängelse och är trafikrelaterade samt skett på väg (ej luft, sjö eller järnväg).
- Anledning att anta att transporten ägt rum i utövningen av näringsverksamhet
- Ärendet behöver inte lottas in om det är uppenbart att näringsidkaren inte kan hållas ansvarig för överträdelsen

4

Lastsäkring enligt TraF

- 3 kap 80-83 §§ TraF (1998:1276)
 - Grundläggande regler om last
- 13 kap 7 § TraF –
 - möjlighet för Transportstyrelsen att föreskriva krav på säkring av last, egenskaper hos lastsäkringsutrustning och dokumentation
- Straffansvar enl 14 kap 3 § 1 st 5 p TraF
 - Träffar bara förare, inte arbetsgivare/fordonsägare
 - ”Uppsåt eller av oaktsamhet”, 1 500 kr penningböter
 - Företagsbot kan inte utdömas

5

Rättslig tillämpning av TSFS 2017:25

- Gäller generellt för både privatpersoner och yrkestrafik
- Vissa centrala bestämmelser gäller dock bara vissa "nyttofordon", bl.a. tung lastbil, i kommersiellt syfte (4-6 §§)
- 11-15 §§ krav på nyttofordon – hänvisning till internationella standarder

6

- **11 §** "De standarder som anges i avsnitt 1.5 i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/47/EU av den 3 april 2014 om tekniska vägkontroller av trafiksäkerheten hos nyttofordon i trafik i unionen och om upphävande av direktiv 2000/30/EG ska användas för att säkra last på och i nyttofordon samt på och i lastbärare. Den senaste versionen av standarden **får** användas."
- Oklart vad sista meningen innebär. Sannolikt att man kan välja att tillämpa antingen senaste versionen eller versionen den 20 maj 2018 då TSFS 2017:35 började gälla (Transportstyrelsen behöver därmed inte ändra sin författning i takt med standarderna förändras)
- Ok implementering?

7

Legalitetsprincipen (NJA 2017 s. 157)

- "Det är i och för sig möjligt att låta en straffsanktionerad författningsföreskrift hämta sitt materiella innehåll från en teknisk eller liknande standard som har utarbetats av ett privaträttsligt organ. Men det förutsätter att kunskap om standarden **lätt kan inhämtas av den som berörs av föreskriften** (jfr prop. 1975/76:112 s. 73). Den standard till vilken föreskriften hänvisar ska vara **tydligt definierad** och gäller i straffrättsligt hänseende oförändrad, så länge inte en senare version har bekräftats genom en författningsändring.
- Den straffrättsliga legalitetsprincipen kommer till uttryck bl.a. i 2 kap. 10 § första stycket RF. Legalitetsprincipen innebär att ingen kan straffas för en gärning som inte var straffbelagd när den begicks. Principens huvudsakliga funktion kan sägas vara att göra det **förutsebart** om straff kan följa på ett visst handlande. En given utgångspunkt är då att **den enskilde ska ha rimliga möjligheter att själv skaffa sig kännedom om vilka regler som gäller**.
- En grundläggande del av legalitetsprincipen får därför anses vara att **författningar ska finnas tillgängliga för var och en i läsbar form utan något krav på betalning, och att detta gäller också för en standard som det hänvisas till i en författning.**"

8

Slutsats

- Att hänvisa till författningar som endast är tillgängliga mot betalning är inte ok
- Alla delar av författningen som ska vara straffsanktionerade måste finnas fritt tillgängliga. Räcker inte att information om innebörden finns tillgänglig på annat sätt, ex. informationsbland och liknande
- Oklart vad som gäller angående att hänvisa till standarder som är författade på engelska
 - Samma problematik finns rörande implementering av IMDG-koden (3 § TSFS 2015:66)

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

9

Allmänna råd – får, bör, skall mm

- Får – användaren kan själv välja mellan alternativ
- Bör – en rekommendation, inget annat. Kan inte föranleda straffrättsligt ansvar
- Ska – ett måste-krav. Kan föranleda straffrättsligt ansvar

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

10

Kontaktuppgifter

Mikael Bäckström

Kammaråklagare (spec)

010-562 65 08

mikael.backstrom@aklagare.se

ÅKLAGARMYNDIGHETEN